

Zápis ze zasedání Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením (VVOZP),

kteřé se konalo ve čtvrtek 16.06.2022 od 10:00 hodin v zasedací místnosti č. 259.

Přítomné členky a členové VVOZP

Martina Děvěřová (MPO), Terezie Hradilková (členka určená ministrem pro legislativu), Václav Krása (NRZP ČR), Jiří Morávek (NRZP ČR), Milan Němeček (MK), Marta Pečeňová (Za sklem), Václav Polášek (SONS ČR), Josef Postránecký (MV), Pavel Ptáčník (ÚV ČR), Karel Rychtář (AZZP ČR), Klára Šimáčková Laurenčíková (ÚV ČR), Alexandr Zvonek (MU)

Nepřítomné členky a členové VVOZP

Ivana Ambrosová (SPMP), Petr Běhunek (NRZP ČR), Andrea Brzobohatá (No Foot No Stress), Petr Fiala (předseda vlády ČR), Petr Gazdík (MŠMT), Lenka Hlubučková (MD), Marian Jurečka (MPSV), Jana Kotalíková (ÚV ČR), Zdislava Odstrčilová (MPSV), Svatopluk Pohořelý (MŠMT), Jaroslav Slavík (NRZP ČR), Venuše Škampová (MZ), Jiří Valenta (MF), Jiří Vencel (NRZP ČR), Vlastimil Válek (MZ)

Pověření zástupci omluvených členů a členek VVOZP

Michal Černý (MŠMT), Helena Doktorová (MF), Stanislav Dvořák (MD), Blanka Kavková (MZ), Iva Matějková (MK), Ladislav Němec (MD), Kateřina Štěpánková (MPSV)

Hosté

Andrea Baršová (ÚV ČR), David Červenka (MZV), Martina Hejdová (MZ), Václav Mikula (přepisovatel), Petra Pecharová (MK), Renata Poláčková (asistentka SONS ČR), Artuš Rejent (MK), Monika Šimůnková (KVOP), Michala Wu (tlumočnice)

Sekretariát VVOZP

Blanka Espinoza, Martina Jelínková, Markéta Skalská

Informace k usnášeníschopnosti

K 16.06.2022 má VVOZP 27 členů. VVOZP je usnášeníschopný při účasti nadpolovičního počtu členů a členek či v případě členů a členek zastupujících ústřední orgány státní správy jejich pověřených zástupců a zástupkyň (dále jen „členové a členky“), tj. 14. Při zahájení zasedání bylo přítomno 15 členů a členek. VVOZP byl tedy usnášeníschopný. Počet přítomných členů a členek VVOZP byl během jednání proměnlivý, počet hlasujících členů a členek je vždy uveden u každého usnesení.

Jednání zahájil a do bodu 4 řídil místopředseda VVOZP Václav Krása, následně od bodu 5 předal řízení vládní zmocněnkyni pro lidská práva Kláře Šimáčkové Laurenčíkové, od bodu 7 řízení opět převzal Václav Krása, neboť Klára Šimáčková Laurenčíková musela odjet na služební cestu do Ostravy.

Na úvod Václav Krása přivítal účastníky jednání a informoval o tom, že byl předsedou VVOZP pověřen ke svolání tohoto zasedání. Následně dal hlasovat o programu jednání, který VVOZP

přijal 16 hlasy přítomných členů a členek.

Schválený program:

1. Projednání jmenování 5. místopředsedkyně Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením,
2. Zpráva o plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 v roce 2021 a projednání nevypořádaných připomínek,
3. Výběr kandidáta do Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením,
4. Vyhlášení Ceny VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení,
5. Kompenzace růstu cen energií a růstu cen kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků,
6. Kompenzace růstu cen pohonných hmot pro osoby se zdravotním postižením,
7. Dotační řízení pro poskytovatele sociálních služeb u nadregionálních a celostátních projektů,
8. Dlouhodobé porušování základních práv osob se sluchovým postižením v souvislosti s přístupem k audiovizuálním mediálním službám,
9. Odpovědně k podpoře zaměstnávání osob se zdravotním postižením,
10. Problém sdílených elektrokoloběžek a kol ve městech ČR,
11. Doporučení ke zvýšení přístupnosti studia pro osoby se zdravotním postižením na vysokých školách,
12. Různé.

1. Projednání jmenování 5. místopředsedkyně Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením

Vedoucí sekretariátu VVOZP Pavel Ptáčník uvítal a představil novou členku VVOZP Kláru Šimáčkovou Laurenčíkovou, která byla jmenována vládní zmocněnkyní pro lidská práva. Dle rozhodnutí předsedy VVOZP bude jmenována 5. místopředsedkyní VVOZP. Novelou Statutu VVOZP byla zrušena pozice výkonného místopředsedy, předpokládá se, že Klára Šimáčková Laurenčíková bude pověřena některými pravomocemi, které doposud vykonával výkonný místopředseda.

Klára Šimáčková Laurenčíková přivítala členky a členy na zasedání VVOZP, poděkovala za představení a ujistila, že se těší na další spolupráci.

2. Zpráva o plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 v roce 2021 a projednání nevypořádaných připomínek

Zprávu o plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 (dále jen „Národní plán“) v roce 2021 představila Martina Jelínková.

Národní plán byl schválen usnesením vlády České republiky ze dne 20. července 2020 č. 761, které ukládá jednou ročně, do 30. června, předložit vládě ČR k projednání zprávu o realizaci jednotlivých opatření Národního plánu za uplynulý kalendářní rok.

Pravidla monitorování a vyhodnocování plnění opatření Národního plánu stanovují závazné postupy k podávání hodnotících zpráv pro resorty a další instituce.

V lednu tohoto roku požádala zmocněnkyně vlády pro lidská práva dotčené resorty a instituce o podání zprávy o tom, jak plnily ve své působnosti ta opatření Národního plánu, která se řeší průběžně, nebo jejichž termín splnění byl do 31. prosince 2021. Z hodnotících zpráv jednotlivých resortů a institucí byla zpracována souhrnná Zpráva o plnění opatření Národního plánu v roce 2021. Jde o první rok hodnocení tohoto Národního plánu. K informacím resortů a institucí o plnění opatření zaujal stanovisko sekretariát VVOZP ve spolupráci s Národní radou osob se zdravotním postižením ČR (dále jen „NRZP ČR“). Zpráva je strukturována podle jednotlivých strategických oblastí Národního plánu. U každého opatření je proveden souhrn plnění od všech odpovědných resortů a institucí.

Ze 122 opatření, která se měla plnit průběžně nebo měla být splněna do 31. prosince 2021, bylo splněno nebo průběžně plněno 100 opatření. Částečně plněna byla 4 opatření. Nebylo splněno nebo průběžně plněno 18 opatření.

Předkládaným usnesením vlády se navrhuje Zprávu o plnění opatření Národního plánu v roce 2021 vzít na vědomí a změnit termíny plnění opatření Národního plánu s ohledem na aktuální stav jejich plnění. Návrhy na změny jsou uvedeny v příloze usnesení vlády. Změny se týkají posunu termínu plnění u nesplněných opatření. U dvou opatření, která měla být plněna všemi resorty, je navržen posun termínu pouze u těch resortů, které opatření v roce 2021 nesplynily.

Materiál byl prostřednictvím elektronické knihovny legislativního procesu Úřadu vlády ČR (eKLEP) 10. května 2022 rozeslán do meziresortního připomínkového s termínem pro sdělení připomínek do 24. května 2022. Dále byl materiál prostřednictvím elektronické pošty zaslán ke stanovisku České školní inspekci a také spolupracujícím organizacím osob se zdravotním postižením. Zásadní připomínky uplatnilo Ministerstvo financí, Ministerstvo vnitra a Unie zaměstnavatelských svazů ČR. Připomínky obou resortů byly vypořádány. Připomínky Unie zaměstnavatelských svazů ČR jsou spíše kritickými komentáři k plnění některých opatření, připomínky byly vysvětleny, vzaty na vědomí a budou následně využity. Materiál je předkládán vládě ČR k projednání bez rozporu.

Rozprava:

Monika Šimůnková vystoupila s obecnou konstruktivní kritikou Národního plánu vzhledem k tomu, že VOP monitoruje naplňování Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením v ČR. Do budoucna by k vytváření Národního plánu uvítala, aby obsahoval jasněji a konkrétněji definované cíle a jednotlivá opatření, aby se dala lépe sledovat, a lépe se definovaly indikátory plnění. U některých opatření se poměrně obecně hovoří o způsobu jejich naplnění, aniž by se popsal konkrétnější způsob plnění. Dále navrhla, aby zpráva byla interaktivním materiálem a byla doplněna hypertextovými odkazy na konkrétní doplňující materiály.

Upozornila, že ne úplně souhlasí s plněním opatření 8.3.4 - zajištění zdravotní péče dětem ve školách, je to záležitost, o které intenzivně KVOP jedná s MZ i MŠMT. KVOP se domnívá, že není ještě vyřešena věc, která se týká poskytování zdravotních úkonů dětem ve školách. Novelou zákona o zdravotních službách se vše úplně v praxi nevyřešilo.

Václav Krása reagoval tak, že určitě nebude problém, aby zpráva byla do budoucna interaktivní. Potvrdil, že problém poskytování zdravotní péče ve školách není ještě zcela vyřešen. Je potřeba trochu tolerance v tom, že nebyla splněna řada termínovaných opatření, zejména z důvodu situace s epidemií COVID-19. Při jednání o Národním plánu se vždy všechny resorty snaží mít co nejméně konkrétních opatření a snaží se, aby opatření měla co nejobecnější podobu. Pokud chceme, aby takovýto koncepční materiál byl schválen, musí se najít vždy kompromis.

Klára Šimáčková Laurenčíková vyjádřila názor, že máme řadu velmi dobře formulovaných cílů, ale implementace na úrovni konkrétních opatření není tak efektivní. Chce se zasadit o to, aby byla ještě uchopitelnější, aby úkoly měly měřitelné indikátory, chce být oporou vedoucímu sekretariátu VVOZP v rámci vyjednávání s resorty o tom, jak konkrétně a uchopitelně budou další úkoly definovány.

Pavel Ptáčník uvedl, že Národní plán vzniká vždy v rámci odborné pracovní skupiny složené ze zástupců všech zainteresovaných resortů, organizací osob se zdravotním postižením a dalších odborníků, na opatřeních v Národním plánu bylo dosaženo konsenzu mezi organizacemi, resorty a Úřadem vlády ČR. Opatření jsou dvojího typu, opatření termínovaná, kde je jasně definováno plnění, indikátory jsou k tomu dostatečně nastavené. Opatření průběžná, jsou opatření, kde je zájem na tom, aby se pravidelně každoročně některé aktivity opakovaly. Zprávy podávají resorty, sekretariát VVOZP se snaží konkrétnější informace od nich získat.

Marta Pečeňová vyjádřila názor, že téměř u všech opatření píšou ministerstva, že jsou plněna, ale co se týká lidí s neurovývojovými poruchami, tak opatření nejsou plněna, ti lidé nemají rovný přístup ke vzdělání, ke zdravotnictví ani sociálním službám, situace je čím dál horší.

Terezie Hradilková uvedla, že bylo by dobré, aby zadání i výsledky byly lépe měřitelné a byly podloženy konkrétními daty.

Karel Rychtář doplnil, že je to vždy problém dát opatřením relevantnost a vyváženost, některé resorty mají konkrétní podrobná opatření, jiné to mají jen obecně a rámcově, méně je někdy více, opatření by nemuselo být tolik. Druhá cesta je stanovit si priority dohodou a na ty priority se v daném období zaměřit, což by bylo konstruktivnější a přehlednější než sepisování takto rozsáhlých zpráv. To je také důvod, proč se k tomu AZZP ČR moc nevyjadřovala. Jde o problém tvorby plánu, není to problém kontroly tohoto Národního plánu.

Terezie Hradilková měla na mysli datové plnění Národního plánu, nikoliv změnu zadání.

Klára Šimáčková Laurenčíková poděkovala za náměty pro přípravu dalšího národního plánu, rozumí požadavku na to, aby byl v následujícím národním plánu racionalizován objem úkolů, rámec musí být zároveň komplexní, s doporučeními bude dále pracováno. Z debaty vyplývá úkol zaměřit se na úkoly, které nás čekají bezprostředně v nejbližší době nebo které již byly splněny, a projednat je s jednotlivými resorty.

Usnesení:

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením

I. s c h v a l u j e Zprávu o plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 v roce 2021 (dále jen „Zpráva o plnění“);

II. u k l á d á předsedovi Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením do 30.06.2022 předložit Zprávu o plnění vládě ČR k projednání;

III. d o p o r u č u j e vládě ČR přijmout usnesení ke Zprávě o plnění, které je součástí předkládaného materiálu pro jednání vlády č. j. 19282/2022-UVCR.

Usnesení bylo přijato 16 přítomnými členy a členkami VVOZP.

3. Výběr kandidáta do Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením

Se zprávou Komise pro výběr kandidáta do Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením (dále jen „Výbor OSN“) seznámil VVOZP Pavel Ptáčník.

Pro účely nominace kandidáta do Výboru OSN za ČR byla v říjnu 2021 schválena VVOZP Pravidla pro výběr kandidáta na funkci člena Výboru OSN (dále jen „Pravidla“), která upravují procesní postup jeho výběru a další otázky s tím související.

Proces nominování kandidátů do Výboru OSN je zcela v kompetenci jednotlivých smluvních států. Dle doporučení OSN by měl být tento proces otevřený, transparentní a kandidáti by měli mít požadované morální i odborné předpoklady. Do výběru kandidátů by dle doporučení OSN měly být zapojeny organizace osob se zdravotním postižením. Všechny tyto požadavky jsou v Pravidlech zpracovány.

Výzva pro předkládání žádostí o kandidaturu na funkci člena Výboru OSN pro volby konané v roce 2024 byla vyhlášena dne 16. listopadu 2021. Lhůta pro předkládání žádostí byla stanovena do 31. ledna 2022.

Orgánem zabezpečujícím odborné posouzení předložených žádostí je Komise pro výběr kandidáta do Výboru OSN (dále jen „Komise“), která posoudila předložené žádosti o kandidaturu a předpoklady jednotlivých uchazečů k výkonu členství ve Výboru OSN a vypracovala předloženou zprávu s doporučením a odůvodněním svých závěrů.

Žádost o kandidaturu předložili PhDr. Rudolf Volejník a Roman Lupoměský. Sekretariátem VVOZP byla provedena kontrola žádostí a jejich povinných náležitostí, bylo zjištěno, že obě předložené žádosti nesplňují všechny povinné náležitosti, oba uchazeči byli vyzváni, aby chybějící náležitosti ve stanovené lhůtě doplnili.

Rudolf Volejník ve stanovené lhůtě nedoložil doklad prokazující 3. úroveň znalosti anglického jazyka pro standardizované jazykové zkoušky, Romanu Lupoměskému se nepodařilo předložit doklad prokazující potřebnou jazykovou úroveň a doklad potvrzující státní občanství ČR.

Předložené žádosti a splnění požadavků na kandidáta na funkci člena Výboru OSN posuzovala Komise složená z pěti členů - zástupce MPSV, zástupce MZV, zástupce KVOP, zástupce NRZP ČR a zástupce sekretariátu VVOZP. Předsedou komise byl na jejím prvním zasedání zvolen zástupce MZV.

V rámci prvního kola hodnocení předložených žádostí bylo na zasedání Komise dne 2. března 2022 posuzováno, zda jsou žádosti úplné a zda uchazeči splňují požadavky. Komise se jednomyslně usnesla, že uchazeč Roman Lupoměský nesplňuje požadavky na osobu kandidáta na funkci člena Výboru OSN, ani nenaplnil formální náležitosti žádosti. Jeho žádost proto byla vyřazena a uchazeč nebyl pozván k pohovoru.

Komise se dále všemi hlasy usnesla, že uchazeč Rudolf Volejník bude přizván k pohovoru, přestože vzala Komise na vědomí skutečnost, že nedoložil doklad prokazující 3. úroveň znalosti anglického jazyka pro standardizované jazykové zkoušky, neboť má odborné zkušenosti v aktivní výuce anglického jazyka a prováděl tlumočnické služby, lze tedy důvodně předpokládat, že požadavky na znalost anglického jazyka na požadované úrovni splňuje. Jeho žádost bylo proto možné v tomto ohledu považovat za úplnou.

Další jednání Komise, v rámci kterého se konal pohovor s Rudolfem Volejníkem, se uskutečnilo 22. března 2022. V rámci pohovoru byly uchazeči jednotlivými členy Komise pokládány otázky směřující k ověření odborných znalostí a zkušeností včetně znalosti anglického jazyka. Otázky byly zaměřeny zejména na znalosti z oblasti činnosti Výboru OSN, Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením (dále jen „Úmluva“) a jejího Opčního protokolu, působení uchazeče v mezinárodních institucích či jeho publikační, příp. akademické činnosti. Uchazeč prokázal velice dobré komunikační schopnosti, znalost anglického jazyka i vysoké odborné znalosti ochrany práv osob se zdravotním postižením na národní úrovni. Na úrovni mezinárodní se dosud věnoval zejména právům osob se zrakovým postižením. Na otázky týkající se Výboru OSN uchazeč odpovídal velice obecně, neprokázal potřebné znalosti týkající se činnosti Výboru OSN a výkonu členství. Neprokázal tak dostatečnou motivaci stát se jeho členem. Komise proto dospěla k závěru, že ani Rudolf Volejník není vhodným kandidátem do Výboru OSN za ČR, v tomto smyslu Komise vydala i doporučení, dle kterého je předloženo i navržené usnesení VVOZP.

Ředitel odboru lidských práv a transformační politiky Ministerstva zahraničních věcí David Červenka připomenul, že Výbor OSN je expertní výbor, který má 18 členů, doba mandátu je čtyřletá, volby jsou každé dva roky, vybírá se 9 kandidátů, počet kandidátů vždy převyšuje počet členů Výboru OSN, což pro členské státy znamená, že je potřeba vést dlouhodobě aktivní kampaň na prosazení daného kandidáta. Proto Komise neviděla úkol v tom, vybrat nejlepšího kandidáta pro nominaci, ale vybrat kandidáta, který bude schopen obstát v konkurenci. Je to potřeba o to více, protože v poslední době dochází k politizaci OSN, kdy se předkládají taktické kandidatury jen proto, aby někteří nepřijatelní kandidáti v daných fórech nezasedali. Příkladem může být nečekaná kandidatura a členství ČR v Radě OSN pro lidská práva.

Smyslem bylo vybrat kandidáta, který by byl schopen dlouhodobou kampaň vést a přesvědčit většinu volitelů členských států smluvních stran. Hlasování Komise nebylo jednohlasné. Fakt, že Komise nenavrhuje kandidáta, není nedostatečná ambice kampaň podstoupit, ale reflexe toho, jak volby do Výboru OSN probíhají, je potřeba mít velmi kvalitní kandidáty a kandidátům je potřeba zajistit dostatečnou kampaň, a v tomto případě Komise necítila dostatečnou motivaci uchazeče potřebnou k tomu, aby uspěl.

Rozprava:

Klára Šimáčková Laurenčíková vznesla dotaz na Davida Červenku na časový harmonogram další možné případné volby kandidáta, aby bylo možné napomoci tomu, aby se o této příležitosti vědělo a mohlo se přihlásit více kandidátů.

David Červenka odpověděl tak, že VVOZP má nyní Pravidla, která jsou použitelná pro jakékoliv další volby. Je zapotřebí časový předstih 32 měsíců před danou volbou. Současná kandidatura byla určena na volby v roce 2024 pro mandát v letech 2025-2028. Další meta, kterou máme před sebou, jsou volby v roce 2026 a od tohoto roku odpočítat 32 měsíců, kdy by se mělo přistoupit k dalšímu výběru kandidáta za ČR. Stát, který nemá kandidáta ohlášeného a dostatečně profilovaného dva roky před volbami, tak již neuspěje, neboť podpora se získává i tím, že dochází k výměnám podpor s jinými zeměmi.

Monika Šimůnková uvedla, že se KVOP aktivně podílela na výběrovém řízení, poděkovala sekretariátu VVOZP za vypsání 1. výběrového řízení do Výboru OSN, jde o velmi důležitou věc. KVOP dala prvotní podnět VVOZP k vytvoření Pravidel na základě jednání s Václavem Krásou před 2 lety. Podařilo se nastavit Pravidla, bylo by dobré se zaměřit na budoucí volby a realizovat cílenější osvětovou kampaň KVOP, VVOZP, MZV a MPSV zaměřenou přímo na činnost Výboru OSN a jeho strukturu, která by zahrnovala např. i překlady jeho výstupů do českého jazyka, aby se s ním mohli seznámit lidé, kteří by mohli potenciálně kandidovat.

Václav Krása dodal, že kandidát se mu jevil jako kvalitní, ale šlo spíše o mezinárodně politické důvody, které vedly k rozhodnutí Komise žádného kandidáta nevybrat.

Klára Šimáčková Laurenčíková ujistila, že se bude věnovat přípravě další možné volby tak, aby se o této možnosti dozvědělo co nejvíce relevantních aktérů, ve spolupráci s KVOP chce více informovat o Výboru OSN.

Václav Polášek vyjádřil lítost SONS ČR, která pomáhala nominovat Rudolfa Volejníka na kandidáta, že jako kandidát neuspěl. Je přesvědčen, že se jedná o kvalitního kandidáta, který zná problematiku zdravotně postižených lidí velice dobře, tomu odpovídá i to, že hlasování bylo velmi těsné. Je otázka, zda se příště přihlásí kandidát, který bude mít alespoň takovou úroveň. Nechce však snižovat nebo napadat výsledek Komise, vše proběhlo legálně.

Alexandr Zvonek upozornil, že by VVOZP a Komise do budoucna neměly jít cestou snižování nastavených požadavků na kandidáta.

David Červenka reagoval tak, že Rudolf Volejník nebyl nekvalitní kandidát, zpráva rozlišuje dvě polohy, jeho kompetenci národní a jeho mezinárodní zkušenosti a znalost fungování Výboru OSN. Kampaň je dlouhodobá, je potřeba, aby daný kandidát v New Yorku přesvědčoval o svých

kvalitách, první otázka na kandidáta směřuje vždy k tomu, jaké jsou jeho priority pro práci ve Výboru OSN. Obecná odpověď Rudolfa Volejníka nebyla přesvědčivá k tomu, aby ČR daného kandidáta podporovala, protože by s nedostatečnou motivací neobstál v konkurenci dalších kandidátů členských stran Úmluvy.

Usnesení:

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením

I. bere na vědomí Zprávu Komise pro výběr kandidáta na funkci člena Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením;

II. nedoporučuje nominovat žádného z uchazečů jako kandidáta na funkci člena Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením za Českou republiku.

Usnesení bylo přijato 14 přítomnými členy a členkami VVOZP, 2 se zdrželi.

4. Vyhlášení Ceny VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení

S tímto bodem seznámila přítomné Martina Jelínková.

Vyhlášení letošního 29. ročníku Ceny VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení (dále jen „Cena“) je uloženo opatřením 1.4.1 Národního plánu.

Cena je udělována publicistickým pracím, které nejlépe popularizují téma zdravotního postižení. Smyslem Ceny je upoutat pozornost médií na tuto oblast a jejich prostřednictvím pozitivně ovlivňovat mínění a postoje veřejnosti vůči lidem se zdravotním postižením.

Pro rok 2022 jsou navrženy 3 soutěžní kategorie: televizní, rozhlasová a tisková s tím, že každá z kategorií umožňuje uveřejnit díla také prostřednictvím internetu. Přijímána je původní česká tvorba. Přihlásit lze dílo publikované od 01.10.2021 do 30.09.2022. Povinné náležitosti přihlášky jsou stanoveny poznicemi.

Díla bude hodnotit nezávislá porota, v každé kategorii budou díla posuzovat 2 porotci. V jednotlivých kategoriích je vždy udělována 1., 2. a 3. cena, případně čestná uznání. Konkrétní složení poroty navrhne sekretariát VVOZP v průběhu léta.

Vyhlášení výsledků soutěže je plánováno v souvislosti s Mezinárodním dnem osob se zdravotním postižením, který připadá na 3. prosince.

Usnesení:

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením

I. schvaluje propozice Ceny VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení pro rok 2022;

II. vyhlašuje XXIX. ročník Ceny VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení;

III. ukládá sekretariátu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením zveřejnit vyhlášení soutěže;

IV. pověřuje vedoucího sekretariátu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením jmenováním členů a členek poroty.

Usnesení bylo přijato 16 přítomnými členy a členkami VVOZP.

5. Kompenzace růstu cen energií a růstu cen kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků

S úvodním slovem k tomuto bodu vystoupil předkladatel Václav Krása.

V současné době probíhá vysoká inflace, která dosáhla dle ČSÚ 16 %, projevuje se také v životě osob se zdravotním postižením (dále jen „OZP“). Nejvýraznější je zdražování cen elektrické energie, plynu a pohonných hmot, dochází také k růstu cen kompenzačních pomůcek. Ceny zemního plynu byly v květnu meziročně vyšší o 49,2 %, tuhých paliv o 30 % a elektřiny o 30,8 %, pohonných hmot o 44,3 %, potravin, jako např. mouka, o 64 %, tato čísla ukazují, že nejvíce zdražují ty věci, které denně používáme a potřebujeme. Ohledně elektrické energie jednala NRZP ČR s ČEZ, ERÚ a MPSV, zatím však nedošlo k žádnému výsledku v tom, aby u těch lidí, kteří potřebují elektrickou energii denně ke svému životu, protože mají např. dýchací přístroje a další elektrická zařízení, bez kterých se nedokáží obejít, došlo k nějaké kompenzaci. Dostávají se tak do neřešitelné situace. Je potřeba to seriózně řešit a stanovit si, kdy a jak bude těmto lidem pomozeno. Generální ředitel ČEZ Prodej upozornil na zvláštní tarif, který bude snižovat u vybraných skupin občanů o 20 % cenu elektrické energie, ale tento tarif se vlastně předmětné skupiny OZP nedotkne, což je velký problém. V ČR je až 10 tisíc lidí, kteří bez dýchacího přístroje a dalších zařízení nemohou být, u nich je energetická potřeba mnohem vyšší než u průměrného občana. Musí se zajistit, aby elektrická energie byla pro ně dostupná. K jednání s ministrem práce a sociálních věcí došlo již v lednu, ale dosud bez výsledku. Zvýšení životního minima a příspěvku na bydlení se této záležitosti netýká, tito lidé jsou nad stanovenými limity. Situace není jednoduchá, obdobná situace je nyní u zdravotnických prostředků. NRZP ČR byla oslovena společenstvím distributorů zdravotnických prostředků, kteří sdělili, že vzhledem ke zdražování všech komponentů dochází k dramatickému růstu cen zdravotnických prostředků, jako jsou např. elektrické vozíky. Buď budou OZP samy doplácet nad cenovou hladinu, kterou stanovuje zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, jinak se pro ně stanou zdravotnické prostředky nedostupné. Když je doplatek u zdravotnického prostředku vyšší, bude mít zdravotní pojišťovna tendenci se zbavit vlastnictví tohoto prostředku (např. vozíku), v současné době zdravotní pojišťovny půjčují vozík klientovi a přispívají tak na opravy, v případě vlastnictví vozíku by tak musel klient hradit nákladné opravy sám. Pro lidi se ZP se mohou stát některé zdravotnické prostředky nedostupné. MZ by tuto problematiku mělo sledovat a chystat odpovídající kroky k nápravě. Na MZ funguje Komise pro kategorizaci a úhradovou regulaci zdravotnických prostředků, která může navrhnout různé změny, ale proces je tak zdoluhavý, že komise bude zasedat v říjnu tohoto roku, teprve na základě jednání této komise může dojít ke změně zákona č. 48/1997 Sb., takže je to záležitost až příštího roku, což je pozdě. Je potřeba předložit jiný návrh, který by paušálně zvedl cenovou hladinu zdravotnických prostředků.

Rozprava:

Blanka Kavková za MZ vyjádřila pochopení nutnosti řešit situaci okamžitě, v co nejkratší možné době může zprostředkovat jednání s relevantní sekcí MZ k nalezení co nerychlejšího řešení.

Klára Šimáčková Laurenčíková poděkovala za vstřícnost a sdělila, že by toto jednání iniciovala i sama na co nejvyšší úrovni, pokusí se následně podpořit výstupy z tohoto jednání.

Kateřina Štěpánková ujistila, že MPSV si je také vědomo obtížné situace, ministr práce a sociálních věcí zadal již před několika týdny na celém resortu vypracování souborného materiálu tzv. balíčku k řešení problematiky OZP, balíček je připraven, v tuto chvíli započal ministr politickou debatu o obsahu balíčku, vyjednávání probíhá na politické úrovni, výsledky však zatím k tomu nejsou.

Václav Krása reagoval tak, že v zásadě není na ministerstvech hotovo nic, co by těmto lidem mohlo okamžitě pomoci. Problémem také je, že může dojít k odchodu distributorů zdravotnických prostředků z trhu České republiky, jestliže nebudou mít dostatečný odběr. Upozornil, že reakce je

potřeba okamžitá, situace se nesmí podceňovat. Dále navrhl doplnit do usnesení ještě ministra průmyslu a obchodu.

Usnesení:

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením ž á d á místopředsedu vlády a ministra práce a sociálních věcí, ministra zdravotnictví a ministra průmyslu a obchodu, aby co nejdříve předložili návrhy úprav zákonů, které budou zmírňovat dopady růstu cen energií a růstu cen kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků na osoby se zdravotním postižením.

Usnesení bylo přijato 16 přítomnými členy a členkami VVOZP.

6. Kompenzace růstu cen pohonných hmot pro osoby se zdravotním postižením

Tento bod představil Václav Krása.

Jde o důsledek zdražování pohonných hmot o 44 %, již na začátku roku upozorňovala NRZP ČR na tento problém pana ministra, díky válce se růst cen dramaticky zvýšil, je nutné řešit problém prioritně, protože v populaci je řada rodin, které nemohou bez automobilu být, protože vozí své členy se zdravotním postižením do škol, stacionářů apod., proto nemohou šetřit na pohonných hmotách. Příspěvek na mobilitu je v současné době ve vztahu k reálným cenám nicotný.

V Poslanecké sněmovně je nyní návrh poslanců ANO, který navrhuje zvýšit příspěvek na mobilitu na 2 tisíce Kč, pokud by vláda chtěla jednat rychle, může použít tento návrh novely zákona jako nosič a částku si upravit, případně doplnit i příspěvek na kompenzační pomůcky. NRZP ČR si myslí, že částka 2 tisíce Kč je pro stát nejspíše neakceptovatelná, ale je potřeba se dobrat rozumného kompromisu cca 1200 - 1500 Kč. Tito lidé mají zpravidla invalidní důchod, nejsou pod hranicí hmotné nouze.

Rozprava:

Alexandr Zvonek upozornil na to, aby se k této problematice přistupovalo racionálně a posuzovala se z objektivního hlediska, netýká se to všech zdravotně postižených plošně. Nacházíme se v těžké době, čekají nás různá omezování, apeloval na ty, kdo za to budou mít zodpovědnost, aby promysleli větší cílení pomoci a podpory, protože ne úplně všichni tuto pomoc a podporu potřebují, problematické je, když dochází ke schvalování plošným způsobem.

Václav Krása vyjádřil s cílenou podporou a diferenciací souhlas, příspěvek na mobilitu je přesně definován, komu náleží, dříve byl také vyplácen v několika stupních, ale z důvodu velké administrativní náročnosti to bylo zrušeno.

Klára Šimáčková Laurenčíková navrhla, že téma diferenciacie podpory může být zařazeno na program některého z příštích zasedání VVOZP.

Usnesení:

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením ž á d á místopředsedu vlády a ministra práce a sociálních věcí, aby urychleně připravil malou novelu zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, s návrhem na zvýšení příspěvku na mobilitu a dávky na zvláštní kompenzační pomůcky, kde dochází k výraznému růstu cen a hranice příspěvku se jeví jako nedostačující.

Usnesení bylo přijato 16 přítomnými členy a členkami VVOZP.

7. Dotační řízení pro poskytovatele sociálních služeb u nadregionálních a celostátních projektů

S obsahem tohoto bodu seznámil přítomné Václav Krása.

Na konci května bylo uveřejněno vyhlášení výsledků dotačního řízení MPSV pro poskytovatele sociálních služeb s nadregionální či celostátní působností pro rok 2022, všichni poskytovatelé sociálních služeb s nadregionální působností dostali v průměru o 25 % nižší dotaci oproti loňskému roku. Došlo k výraznému krácení dotací, 25 % je však prakticky likvidačních, i kdyby byly v červnu dány zaměstnancům výpovědi, je potřeba je platit do konce listopadu, není však z čeho. Kvalitní zaměstnanci začínají odcházet z důvodu lépe placených zaměstnání. Žádat alespoň to, co poskytovatelé dostali loni, je vzhledem k inflaci bezpodmínečně nutné, jinak by došlo k likvidaci služeb. Je rozdíl mezi pobytovými a terénními službami, tato záležitost se z 90 % týká terénních služeb. MPSV musí najít řešení.

Rozprava:

Marta Pečeňová upozornila MPSV že v tzv. B programu s nadregionální působností jsou organizace, které za stát zajišťují péči o lidi, o které není schopen se stát sám postarat. Pokud stát nebude schopen tyto služby zafinancovat, tak skončí. Obdobná situace jako v NRZP ČR je i ve spolku Za sklem, kde se 135 zaměstnanců stará o více než 1000 rodin s neurovývojovými poruchami a k tomu nově i o uprchlíky z Ukrajiny. Dotace, která běžně chodí na konci března, přišla letos v červnu, toto utáhnout je nemyslitelné, spolek si na výplaty musel zřídit překlenovací úvěr, jinak by musel propouštět zaměstnance. Stát se má postarat o to, aby provoz služeb zajištěn byl.

Kateřina Štěpánková sdělila, že MPSV si je vědomo složité situace, kterou monitoruje, nejsou však na místě prohlášení o kolapsu sociálních služeb. Potvrdila, že v těchto dnech probíhají intenzivní jednání s kolegy z MF na úrovni náměstků i ministrů o hledání možností upraveného státního rozpočtu na letošní rok. Je na cestě to, že oba resorty se domluví na zodpovědném a adekvátním návrhu na dofinancování sektoru sociálních služeb. Bylo v plánu, že na červencové schůzi Poslanecké sněmovny bude návrh novely státního rozpočtu předložen, ale není jisté, zda se to v tomto termínu stihne.

Terezie Hradilková poukázala na to, že v druhém dotačním regionálním titulu je situace podobná. Moderní komunitní služby, které odpovídají naplňování Úmluvy o právech OZP, jsou většinou provozovány mladými nestátními subjekty a jsou na tom daleko hůř, než organizace, které za sebou mají zřizovatele, který může dofinancovávat propady z jiných zdrojů, než dotací.

Václav Polášek potvrdil slova Václava Krávy, čtvrtinové snížení dotací je téměř likvidační, služby mohou být nadále poskytovány, ale ve výrazně omezeném rozsahu, situace zaměstnavatelů je složitá, není téměř nikdo, kdo by případné zrušené poskytované služby nahradil.

Helena Doktorová, ředitelka odboru Rozpočtová politika společensky významných odvětví MF, ujistila, že MPSV intenzivně vyjednává s MF o všech požadavcích, dohody by měly být učiněny do konce června, aby do poloviny července vláda mohla novelu zákona o státním rozpočtu projednat, a ta mohla jít v září do Poslanecké sněmovny ke schválení. Je klíčové přijmout novelu zákona o sociálních službách, kde budou jednoznačně nastavena pravidla kdo, co financuje.

Usnesení:

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením žádá místopředsedu vlády a ministra práce a sociálních věcí, aby v rámci projednávání a schvalování upraveného státního rozpočtu na rok 2022 zajistil finanční prostředky na dofinancování sociálních služeb minimálně na úrovni roku 2021.

Usnesení bylo přijato 15 přítomnými členy a členkami VVOZP.

8. Dlouhodobé porušování základních práv osob se sluchovým postižením v souvislosti s přístupem k audiovizuálním mediálním službám

Bod představil jeho předkladatel Alexandr Zvonek.

Téma tohoto bodu není nové, otevřelo se na jednání VVOZP v roce 2020 a předtím se projednávalo na Odborné skupině VVOZP pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb v roce 2019. Již v roce 2016 byla tato záležitost řešena s MK, požadavky jsou dlouhodobé, cca 20 let se lidé se sluchovým postižením snaží domoci svých práv, aby se zlepšily podmínky v otázce přístupnosti informací a televizního vysílání, tzn. opatření titulky nebo jinými kanály, které zprostředkovávají srozumitelné informace. MK je gestorem jednoho z cílů Národního plánu, mělo by se navrhnout zpřísnění a navýšení povinnosti opatřování televizních pořadů titulky a audiopopisem s termínem do 31. prosince tohoto roku. Dosud se však neudělalo nic, výsledek neodpovídá očekávání lidí se sluchovým postižením. To, co představuje pro lidi na vozíku bariéry v podobě architektonických překážek, to je pro lidi se sluchovým postižením bariéra v oblasti komunikace a přístupu k informacím. Tuto věc se snaží lidé se sluchovým postižením dlouhodobě měnit, ale stále bez výsledku. Upozornil, že na Slovensku se nyní projednává zákon, který kdybychom převzali a přeložili do češtiny, tak vyřeší 90 % požadavků lidí se sluchovým postižením. Podstata problému spočívá v tom, aby se nějakým způsobem navýšovalo procento pořadů, které jsou opatřeny titulky nebo které jsou nějakým způsobem zpřístupňovány. K tomu je potřeba, aby byla naprosto srozumitelná legislativa. Národní plán je hodně obecný, ta obecnost je i v těchto požadavcích na přístupnost, a to je špatně. Zástupci organizací sluchově postižených umí požadavky formulovat naprosto srozumitelně, lze očekávat, že pokud je někdo gestorem, tak v této věci s těmito zástupci bude jednat a požadavky si vyslechne a bude se je snažit nějakým způsobem zapracovat. MK by mělo akceptovat ujednání Úmluvy o právech OZP, kde se píše o tom, že zástupci lidí se ZP by se měli stát součástí procesu a mít prostor se vyjádřit. Jde o požadavky, kde nejsou požadovány žádné miliardy ze státního rozpočtu, ale je žádáno o ohleduplnost a pochopení problému lidí se sluchovým postižením.

Václav Krása doplnil, že v Poslanecké sněmovně se projednávala novela zákona č. 231/2001 Sb. a č. 132/2010 Sb. NRZP ČR spolupracovala s ASNEP i SONS ČR, poslanci bohužel vůbec nezpracovali připomínky ASNEP. Obecné věty typu „po zvážení“ vedou k tomu, že televize se spíše vyhýbají nástrojům, které pomáhají k přístupnosti pro neslyšící.

Rozprava:

Monika Šimůnková uvedla, že KVOP se snaží v této záležitosti v posledním roce intervenovat, což navazuje na předchozí desetileté aktivity VOP. V minulém roce zástupkyně VOP vydala stanovisko, ve kterém kritizovala obsah původního vládního návrhu zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek, ale i způsob, jakým byl připraven, tedy bez participace lidí se sluchovým a zrakovým postižením. Vládní návrh se nakonec nepodařilo projednat do konce funkčního období minulé Poslanecké sněmovny. KVOP očekávala po změně zákonodárského sboru, že bude předložen kvalitnější návrh, což se nestalo. Jsou předloženy dvě novely zmíněných zákonů a je k nim předložen pozměňovací návrh poslankyně Kláry Kocmanové, který stále nenaplnuje potřeby lidí se sluchovým a zrakovým postižením. Tím, že zákon není doposud schválen, tak ČR nenaplnuje směrnici EU, která by měla být již transponována. Dále informovala, že dnes bude jednat na MK s náměstkyní Petrou Smolíkovou, je přizvána i Věra Strnadová za ASNEP a Luboš Zajíc za SONS ČR. KVOP chce, aby lidé s postižením byli zváni k jednáním, která se jich týkají. KVOP by se chtěla domluvit s dotčenými institucemi na dalším postupu, aby byla stanovena jasná čísla. Chtěla by prodiskutovat možnost, zda by stát mohl poskytovat nějaké příspěvky soukromým provozovatelům televizního vysílání. O výsledku jednání bude VVOZP informován.

Artuš Rejent, ředitel Odboru médií a audiovizí MK, který má v gesci předmětnou právní úpravu, na vysvětlenou doplnil informace o tom, co vedlo MK k předložení návrhu, který je v Poslanecké sněmovně. Posílení zpřístupňování pro sluchově a zrakově postižené v zákoně o provozování rozhlasového a televizního vysílání má dvě roviny. Jde o splnění požadavků, které po ČR požaduje EU, to je zapracováno ve sněmovním tisku 30. Na transpozici směrnice bylo zkrácené období, MK bylo nuceno dodržet metodické pokyny vlády a držet se pouze této tzv. minimalistické novely, nedávat do právní úpravy ta ustanovení, která nejsou obligatorní ze směrnice v případě, že

by ohrozila termín splnění transpozice. Přestože byla celá řada požadavků, které by bylo třeba řešit, bylo rozhodnuto, že další dodatečné věci se budou řešit následně. Intenzivní debaty s ASNEP probíhaly v letech 2015-2016, kdy MK předložilo rozsáhlou novelizaci, která měla posílit možnosti zpřístupňování televizních pořadů, ale tato úprava byla natolik kontroverzní, že neprošla ani prvním čtením v Poslanecké sněmovně. V roce 2016 byla přijata směrnice o audiovizuálních mediálních službách, která nastavila povinnosti ve vztahu ke zpřístupňování jiným způsobem, než jak to má ČR v platné právní úpravě, která mluví o konkrétních podílech v televizním vysílání ve vztahu ke zrakově i sluchově postiženým. Směrnice má jinou logiku, jelikož je celá řada různých ekonomicky silných provozovatelů, a dává velký důraz na tzv. samoregulaci, kdy v moderním digitálním světě je přehřel různých služeb a je problematické všem měřit stejným metrem. Je kladen důraz na to, aby regulace byla přiměřená a regulační zátěž odpovídala schopnostem a možnostem každého subjektu. Proto směrnice zvolila cestu tzv. akčních plánů, aby každý provozovatel byl vystaven zátěži dle jeho možností, MK bylo nuceno takto to zapracovat do navržené právní úpravy. Je tam velká benevolence, kterou se do určité míry snažil eliminovat poslanecký návrh poslankyně Kocmanové. Tím, že se tam stanoví konkrétní kvóta 30 % zpřístupněných pořadů, se jedná o krok kupředu. Pokud jde o další novelizaci zákona č. 231/2001 Sb. MK vítá navržené usnesení, aby mělo nějaký podklad pro další práci.

Alexandr Zvonek uvedl příklad, že televize má titulkovat 30 % pořadů, což splňují všechny televize, ale takovým způsobem, že každý den reprízuje stejné pořady dokola, takže formálně splňují to, co jim ukládá zákon. Tomu se snaží ASNEP zamezit, jde o to, aby zákon byl jasně srozumitelný. Vidíme zde nevěli ze strany MK, tato věc se projednávala již v roce 2016, tenkrát návrh zpracovávali právníci z MK, bylo to pro všechny akceptovatelné, ale stejně návrh novely neprošel.

Monika Šimůnková vznesla dotaz, kdy uplynula transpoziční lhůta.

Artuš Rejent odpověděl, že transpoziční lhůta uplynula v září 2020. ČR je ve fázi řízení o porušení smlouvy, kdy EK rozhodla o podání žaloby k Evropskému soudnímu dvoru. Proto MK trvalo na minimalistické verzi

Usnesení:

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením ž á d á Ministerstvo kultury, aby při zpracování novely zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, a zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů, zajistilo ochranu práv osob se zdravotním postižením a zvýšení jejich právních jistot spočívající v odstranění dosavadního nežádoucího prostoru pro obcházení zákonů v ustanoveních týkajících se zpřístupňování audiovizuálních služeb osobám se sluchovým a zrakovým postižením, a aby navržené změny byly vždy předem projednány s dotčenými cílovými skupinami osob se zdravotním postižením.

Usnesení bylo přijato 15 přítomnými členy a členkami VVOZP.

9. Odpovědně k podpoře zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Předkladatel Karel Rychtář seznámil přítomné s tématem tohoto bodu.

Jedná se spíše o výzvu než o kritiku současné situace poznamenané na sebe navazujícími krizemi. Tato záležitost nemá příliš společného se současným jednáním o balíčku podpory pro OZP, který připravuje MPSV. Zvýšení příspěvku pro zaměstnavatele OZP, na který se koncentruje pozornost, je vnímáno zaměstnavateli ZP z dlouhodobého hlediska jako následek neřešeného stavu. Problém je v tom, že systém podpory na chráněném trhu práce vznikl v roce 2004, v té době bylo jen několik set velmi podobných zaměstnavatelů, dnes je jich 3700, narostl i počet lidí, kteří jsou tímto systémem podporováni. Podstatné je to, že nezastupitelnou rolí státu je nastavení pravidel systému a jeho monitorování. V roce 2012 bylo rozhodnuto, že systém vyžaduje skutečnou reformu, od té doby se o tom jenom mluví, dělají se pouze drobné korekce v systému.

MPSV zadání chápe jen jako vyřešení problémů souvisejících s růstem výdajů a eliminaci zneužívání systému podpory. MPSV se nyní v 1. pololetí začalo intenzivně zabývat ročními zprávami zaměstnavatelů, problém vidí zaměstnavatelé v tom, že se MPSV zabývá pracovními místy, nikoliv samotnými nositeli pracovních míst. Jeden plošný systém nemůže obsloužit rozsáhlé portfolio zaměstnavatelů OZP. Díky těmto zaměstnavatelům se 67 tisíc lidí seberealizuje a má smysl života, na 1 pracovní místo stát vydává cca 145 tisíc Kč ročně, z nichž se zhruba 80 tisíc Kč vrací zpět do systému. Je zřejmé, že reforma systému zaměstnávání podpory OZP se nedá udělat na základě několika schůzek jednoho týmu, musí jí předcházet analýza, zmapování zaměstnavatelů, kapacita na to však na MPSV není a v příštích letech zřejmě ani nebude. Jednou z možností je to, aby se systémové řešení začalo připravovat a řešit nezávisle na aktuálních jednáních, např. i s využitím externích kapacit, a aby se toto téma dostalo nejpozději v příštím roce do priorit MPSV.

Rozprava:

Kateřina Štěpánková k systémovému řešení uvedla, že se MPSV i za složité situace snažilo oblast osob se zdravotním postižením na trhu práce řešit, probíhala jednání, i když s nižší frekvencí, než by tomu bylo za normální situace. MPSV přichází s nápady na systémové uchopení chráněného trhu práce, je velká vůle do systému vstoupit, interně se o tom na ministerstvu jedná. Je velká šance vstoupit do systému zásadními změnami, kontury změn však ještě nelze nastínit, ministr požádal o harmonogram dalších prací. Je tedy nakročeno k tomu, že se systémové řešení posune kupředu. K příspěvku na podporu zaměstnávání OZP sdělila, že dle informací od pana ministra, došlo k politickému konsenzu, že bude navýšen příspěvek s účinností od 1. října, tzn. za 3 a 4 kvartál o 600 Kč. Připravuje se nové nařízení vlády tak, aby jej vláda v průběhu léta schválila.

Václav Krása poukázal na to, že takovýto návrh byl předložen již v loňském roce, vzhledem k inflaci jde o minimalistické řešení.

Pavel Ptáčník potvrdil, že se roky stále řeší jen příspěvek, ale problém je jinde, diferenciace zaměstnavatelů OZP je velká, je třeba najít spravedlivější řešení, bylo by potřeba, aby se co nejvíce OZP přesouvalo na volný trh práce.

Monika Šimůnková navrhla změnu v usnesení VVOZP, slova „skutečnou reformu“ nahradit slovy „funkční reformu“. S tím Karel Rychtář vyjádřil souhlas.

Usnesení:

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením d o p o r u č u j e vládě ČR považovat funkční reformu systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením za prioritu a posílit kapacitu k zahájení intenzivních prací na jejím řešení, včetně stanovení odpovědnosti a termínů za jejich dosažení ještě ve stávajícím funkčním období.

Usnesení bylo přijato 14 přítomnými členy a členkami VVOZP.

10. Problém sdílených elektrokoloběžek a kol ve městech ČR

Obsah bodu představil jeho předkladatel Václav Polášek.

Problém sdílených koloběžek je velmi vážný, protože na chodnicích se mezi chodci pletou lidé na koloběžkách a kolech, podle silničního zákona tam nemají co dělat. Je to problém kontroly měst a obcí. Z hlediska zrakově postižených lze problém rozdělit na dvě části, jedna část je zmíněné ohrožování chodců obecně. Druhý problém je ten, že sdílené koloběžky jsou parkovány na jakémkoliv místě, jde o překážky na chodníku, které člověk se zrakovým postižením neuvidí a jsou tak pro něho nebezpečnou překážkou. V ČR zatím nedošlo ke smrtelnému úrazu, ale v rámci EU již k takovým případům úmrtí došlo. V ČR dochází k závažným zraněním zrakově postižených lidí. Je zapotřebí s tím něco dělat, SONS ČR jednala s některými velkými městy, jejich přístup je různý, mnohdy starostové a primátoři sdělují, že nemají nástroj, jak to řešit, někteří odkazují na jednání a

dohody s provozovateli těchto služeb. Tato věc by se měla vyřešit buď novelou např. silničního zákona, případně jiného, nebo aby se MV pokusilo vymyslet alespoň nějakou metodiku pro města, jakým způsobem by se k této záležitosti měla stavět. Některá města mají k tomu vyhlášky, ale vždy to ztroskotá na kontrole, strážníků je málo.

Stanislav Dvořák, ředitel odboru agend řidičů MD, uvedl, že se MD ztotožňuje s materiálem předkladatele, jde o komplexní problém, koloběžka na chodníku nemá co dělat, musí být pokutován její řidič. Co se týká parkování na chodnících, kde koloběžky tvoří překážku, tak zákon o silničním provozu má nástroj odstranění překážky v silničním provozu, to bylo komunikováno i s obcemi, proběhla řada jednání s pražským magistrátem, kde odbor legislativy MD udělal průřez legislativou ČR, ve kterém byly identifikovány různé nástroje řešení. Klíčová je spolupráce obcí a kontrolních orgánů co se týče veřejnoprávní regulace, musí se vymezit prostory, kde mohou být koloběžky odkládány, koloběžky jsou odhazovány i mimo pozemní komunikace, mimo chodníky, to se města také snaží řešit. Je potřeba, aby kontrolní orgány v terénu konaly. Obecní policie má personální limity. Co se týká soukromoprávní regulace, byla uzavírána memoranda mezi městy a provozovateli s různým úspěchem. V nich se města snažila dobrovolně vymezit území k odkládání koloběžek a další pravidla. Je otázka, jak donutit ke spolupráci provozovatele, jako efektivnější se jeví donutit k jednacímu stolu provozovatele, kteří mají nástroje v aplikaci, jak regulovat chování uživatelů koloběžek, když už sledují lokaci, míru nabití baterie apod., tak mohou vymezit další podmínky s tím spojené v rámci svých smluvních podmínek, které uzavírají se svými klienty. Je klíčové, aby obce byly sjednoceny, ať již skrze Svaz měst a obcí nebo MV, je zapotřebí pokračovat v jednáních a posunout řešení dál.

Rozprava:

Pavel Ptáčník upozornil, že je potřeba najít v praxi řešení legislativou, případně metodikou, pro uživatele je zásadní to, aby chodník sloužil svému účelu a koloběžky byly zaparkované na vyhrazených místech.

Stanislav Dvořák uvedl, že jízda po chodníku je sankcionovatelná, nástroje v gesci MD jsou, ale MD není kontrolním orgánem, který to má vynucovat. Jde již o regulaci podnikání, což již není v gesci MD.

Václav Krása konstatoval, že VVOZP již není usnášeníschopný a navrhl v usnesení změnit slova „VVOZP pověřuje“ na „VVOZP žádá“.

Usnesení:

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením žádá Ministerstvo dopravy a Ministerstvo vnitra, aby se ohrožením zejména nevidomých a slabozrakých chodců, plynoucím ze zvyšujícího se počtu elektrokoloběžek a elektrokol ve městech, zabývala a aby buď navrhla novou zákonnou úpravu, nebo doporučila obcím, jak problém v souladu s existující právní úpravou účinně řešit, a aby o skutečnějších jednáních a jeho výsledcích byl následně Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením informován.

Usnesení nebylo přijato, neboť VVOZP nebyl usnášeníschopný, ale pro usnesení hlasovalo všech 11 přítomných členů a členek VVOZP. Jde tedy o jasný většinový souhlas s navrženým usnesením.

11. Doporučení ke zvýšení přístupnosti studia pro osoby se zdravotním postižením na vysokých školách

Doporučení ke zvýšení přístupnosti studia pro osoby se zdravotním postižením představila zaměstnankyně sekretariátu VVOZP Blanka Espinoza.

Doporučení byla vypracována sekretariátem VVOZP na základě úkolu z minulého zasedání VVOZP, kde se projednával průzkum přístupnosti vysokých škol pro osoby se zdravotním

postižením. Výsledky průzkumu ukázaly, že se počet studentů v průběhu let kontinuálně navyšuje, což je dáno nejen nastavením opatření k vyrovnávání příležitostí a jejich financováním, včetně financování odstraňování architektonických bariér, ale zejména proaktivním přístupem samotných vysokých škol. I přes tyto úspěchy je samozřejmě potřeba opatření nadále prohlubovat a přijímat nová progresivní opatření, protože přeci jen podíl lidí s postižením s vysokoškolským vzděláním zdaleka nedosahuje podílu vysokoškolsky vzdělaných lidí v běžné populaci.

Doporučení reflektují jak vlastní výsledky průzkumu, tak také doporučení samotných vysokých škol a vybraných resortů a vztahují se k různým oblastem vysokoškolského vzdělávání, jejich adresátem je nejen MŠMT, ale také samotné vysoké školy a další relevantní subjekty.

Mezi nejdůležitější opatření patří zejména narovnání povinností veřejných a soukromých škol činit všechna dostupná opatření pro vyrovnávání příležitostí studentů se specifickými vzdělávacími potřebami, aktuálně tuto povinnost mají pouze vysoké školy veřejné. K realizaci této změny by byla nezbytná novela zákona o vysokých školách a na ní by bylo navázáno i zajištění financování přijímaných opatření.

Další důležité doporučení souvisí se zpřístupněním všech informací na internetových stránkách včetně zpřístupnění studijních a informačních systémů, jelikož školy obecně aktuálně nejsou zařazeny do okruhu povinných subjektů zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací.

Mezi doporučení patří také pokračování v nastaveném financování, zajištění rozvoje center podpory studentů se specifickými vzdělávacími potřebami, prohloubení spolupráce se středními školami či rozšíření vzdělávání o vlastní téma zdravotního postižení.

Michal Černý k tomu uvedl, že novela zákona o vysokých školách, která obsahuje tyto úpravy, byla předložena v listopadu 2020, ale Poslanecká sněmovna nestačila tuto novelu do konce volebního období projednat. Znovu bude předložena letos v létě.

V rámci programů pro financování vysokých škol je možné žádat o opatření ke zlepšení podmínek pro studium zdravotně postižených, záleží to na samotných vysokých školách, zda si o to požádají.

MŠMT si uvědomuje, že novela zákona řeší pouze některé skupiny OZP, přibývá však osob s poruchou autistického spektra, které tato novela neřeší. MŠMT se snaží vymyslet zlepšení situace i pro tuto skupinu OZP.

Rozprava:

Marta Pečeňová potvrdila, že situace studentů s PAS je tristní, z praxe jsou finanční prostředky nedostatečné, přestože byly navyšovány. Co se týká Center podpory, jejich práce je zoufalá, např. studentovi u přijímacích zkoušek, přestože měl doporučeného asistenta k vizualizaci materiálů, nebyl asistent umožněn, student se následně psychicky zhroutil. Pochválila však soukromé vysoké školy, které nedostávají příspěvky, ale co se týká studentů s handicapem, jsou daleko vstřícnější než státní školy, které dostávají peníze na podporu, ale dělají za ně minimum.

Monika Šimůnková informovala, že i KVOP se zabývá tímto problémem a Poradní orgán VOP pro práva lidí s postižením přijal usnesení, kterým ji pověřil k řešení této situace. Předložená analýza je však více z pohledu vysokých škol, bylo by dobré mít i samotný pohled studentů s postižením, to by možná celkový obraz o přístupnosti škol ještě posunulo. K doporučení 2.2 (přístupnost internetových stránek) uvedla, že novela zákona úplně nevyřeší stávající problém, protože větším problémem pro studenty jsou interní systémy škol např. intranety, zde by bylo potřeba uložit školám povinnost, aby interní systémy byly přístupné.

Michal Černý uvedl, že jsou připravené programy pro vysoké školy, z kterých mohou úpravy financovat, co se týče akreditačních komisí, tak podmínky pro studium OZP jsou podmínkou pro akreditaci jakéhokoliv vzdělávacího programu na vysoké škole. Jiná věc je, jak ten akreditační proces v praxi vypadá, ale jeho nastavení je teoreticky v pořádku.

Pavel Ptáčník reagoval na připomínku Moniky Šimůnkové a doplnil, že když se projednával zákon o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, tak bylo dohodnuto na základě našich připomínek s MŠMT, aby všechny informační systémy již na základních školách byly přístupné, ale v Poslanecké sněmovně byly tyto požadavky nakonec ze zákona vyškrtuty.

Alexandr Zvonek upozornil na to, že roste počet studentů se ZP na vysokých školách, ale výše financí určených na podporu se nemění.

Usnesení:

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením

I. b e r e n a v ě d o m í doporučení ke zvýšení přístupnosti studia pro osoby se zdravotním postižením na vysokých školách;

II. u k l á d á sekretariátu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením zaslat doporučení Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy.

Usnesení nebylo přijato, neboť VVOZP nebyl usnášeníschopný, ale pro usnesení hlasovalo všech 10 přítomných členů a členek VVOZP. Jde tedy o jasný většinový souhlas s navrženým usnesením.

12. Různé

Alexandr Zvonek informoval, že VVOZP má již realizované překlady webových stránek do českého znakového jazyka, což může být inspirací pro další instituce. Překlad realizoval spolek Znakovárna.

Dále Alexandr Zvonek pochválil organizace sluchově postižených, které se postaraly o neslyšící z Ukrajiny, jde především o spolek Znakovárna a ASNEP.

Alexandr Zvonek následně informoval, že i ukrajinští uprchlíci se zdravotním postižením by se rádi uplatnili na trhu práce, často však naráží na komunikační bariéru, která je u neslyšících dvojnásobná - cizí jazyk a ještě znakový jazyk. Bylo by potřeba hledat způsob, jak i tuto skupinu sluchově postižených začlenit na pracovní trh.

Michal Černý informoval, že Národní pedagogický institut v rámci projektu APIV A dokončil tvorbu referenčního rámce pro český znakový jazyk.

Monika Šimůnková přednesla návrhy na zařazení dvou bodů na příští zasedání VVOZP, jde o předsudečné násilí na lidech s postižením a začlenění ukrajinských dětí s postižením do českých škol.

Václav Krása informoval o tom, že MD schválilo od 1. července 2022 slevu na jízdném pro cestující, kteří pobírají invalidní důchod pro invaliditu 3. stupně, sleva bude ve výši 50 % z obvyklého jízdného. Informace jsou zveřejněny na internetových stránkách CENDIS (www.cendis.cz), kde jsou rovněž uvedeny základní informace k technickému řešení a uplatnění nové slevy.

Václav Krása za to vyjádřil poděkování MD a ministru dopravy.

Na závěr Václav Krása poděkoval všem za účast a práci, sdělil, že další zasedání je plánováno na září či říjen příštího roku, a ukončil zasedání VVOZP.

V Praze dne 26.06.2022

Zapsala: Martina Jelínková
tajemnice VVOZP

Za správnost: Pavel Ptáčník
vedoucí sekretariátu a člen VVOZP

Schválil: Václav Krása v. r.
místopředseda VVOZP